

Л. П. ДЯДЕЧКО, канд. екон. наук, доц.
(Донецький інститут туристичного бізнесу)

РОЛЬ КЕЙС-МЕТОДУ НАВЧАННЯ В МЕНЕДЖМЕНТ-ОСВІТІ

Наукові праці МАУП, 2002, вип. 4, с. 93–94

Загально визнано, що високий рівень розвитку країн з ринковою економікою забезпечується якістю освіти, ефективністю науки та прогресивністю культури. В Японії, наприклад, економічне диво сталося незважаючи на бідність країни на природні ресурси і завдяки тому, що 80 % продуктивного багатства було зосереджено у формі людського капіталу – знаннях та кваліфікації працівників [1]. У забезпеченні такого багатства освіта посідає перше місце, тобто є основною умовою розвитку науки і культури. Але й культуру при цьому слід розглядати в широкому розумінні: як рівень розвитку виробництва та побутової інфраструктури, творчих сил і здібностей людини.

Для України сьогодні підвищення якості підготовки фахівців усіх напрямків діяльності стає поряд з пошуками джерел інвестування найважливішою проблемою. Деякі заходи в розв'язанні цієї проблеми вже накреслено. У посланні Президента України Л. Кучми до Верховної Ради України стратегічним пріоритетом соціально-економічного розвитку країни на 2000–2004 рр. визначено зростання інтелектуального потенціалу України. Отже, рушійною силою розвитку країни визначається інтелектуалізація економічної діяльності, яка потребує вдосконалення освіти взагалі і фахового навчання зокрема.

Особливої уваги суспільства заслуговують становлення ефективної системи менеджмент-освіти, підготовка менеджерів, компетентних не лише у сфері економічної діяльності, а й у питаннях культури, етики, моралі, психічного і фізичного здоров'я. У менеджера повинно бути розвинене філософське мислення, яке б дозволяло йому добре розумітися на сучасних теоріях розвитку економіки.

Реформування економіки України викликає необхідність підвищення якості підготовки фахівців для бізнесу, бо, як показало дослідження, бізнесмени-працедавці надають перевагу досвіду підприємницької діяльності, а не наявності вищої освіти. Вища освіта, на думку менеджерів з досвідом роботи, не є гарантією підприємницьких умінь і володіння навичками аналізу ситуацій та прийняття ефективних управлінських рішень в умовах високої динаміки ринку та його глобалізації. Тому підвищення уваги при підготовці менеджерів до набуття ними умінь і практичних навичок обґрунтування управлінських рішень стає, безперечно, актуальним завданням для кожного економічного навчального закладу країни. Це потребує усвідомлення кожним викладачем необхідності застосування інтерактивних форм і прогресивних методів навчання, які б забезпечили глибокий зв'язок економічної теорії з практикою господарської діяльності, виховували у майбутніх фахівців прагнення до самоосвіти та невпинного вдосконалення професійних умінь і навичок.

Навіть за умов, коли базовою стратегією діяльності більшості підприємницьких структур в Україні все ще залишається стратегія виживання, підготовка менеджерів повинна ґрунтуватися на стратегії розвитку підприємств у реальних умовах господарювання. Підготовка менеджерів такого гатунку потребує перегляду навчальних програм у напрямку поглиблення практичної підготовки, застосування прогресивних методів бізнес-освіти.

Щоб не залишитися на узбіччі загальноцивілізаційних процесів, вища освіта в Україні, особливо бізнес-освіта, повинна базуватися на досягнутих світовою практикою прогресивних мето-

дах навчання і, зокрема, на методі з використанням ситуаційних вправ (кейс-методі).

Для поширення цього методу необхідно здолати передусім консерватизм викладачів старого гарту і навчити молоде покоління його застосовувати.

Незважаючи на різні оцінки цього методу він має, на наше переконання, переваги над традиційними методами — звичними для всіх лекціями та практичними (семінарськими) заняттями з однією правильною відповіддю на поставлене питання або завдання.

На відміну від традиційного завдання ситуаційна вправа ґрунтується на розповіді про реальну управлінську проблему — господарську ситуацію, що виникла чи може виникнути перед менеджером у різних сферах діяльності та вимагає управлінського рішення, яке найчастіше не буває однозначним, єдино можливим. І хоча кейс-метод має багато спільного з діловими іграми, розв'язанням чітко сформульованих завдань та іншими традиційними методами, його переваги полягають у навчанні майбутнього управлінця справлятися з нестандартними ситуаціями самостійно, навіть без резюме викладача. Не можна не погодитись із твердженням, що "цей метод розвиває вміння вирішувати проблеми, аналітично мислити й робити раціональні висновки" [2].

Слід також зазначити, що ефективність кейс-методу залежить від активності обговорення си-

туації в аудиторії, рівня домашньої підготовки студентів і вміння викладача викликати дискусію та бажання учасників дискусії обстоювати свої пропозиції щодо розв'язання ситуації. Кінцевим результатом дискусій навколо ситуаційної вправи є дослідницька діяльність студентів як найактивніша форма навчання.

З метою забезпечення якісного менеджменту у сфері туризму та задоволення потреб туристичного бізнесу у фахівцях високого рівня кваліфікації Донецький інститут туристичного бізнесу застосовує метод навчання за допомогою ситуаційних вправ під час вивчення економіки туризму, маркетингу, менеджменту, інвестиційної діяльності тощо. При цьому він використовує кейси, які розроблені викладачами інституту або Центром інновацій та розвитку.

Наслідки застосування цього методу проявляються у підвищенні якості виконання дипломних робіт і в отриманні навичок прийняття всебічно обґрунтованих практичних рішень з менеджменту в туризмі.

Література

1. Святоцький О. Кити, які роблять державу високо-розвиненою // Уряд. кур'єр. — 2001. — № 84. — С. 14.
2. Як викладати ситуаційні вправи / За ред. О. І. Сидоренка. — К.: Центр інновацій та розвитку, 1999. — 64 с.